МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

ПРОБЛЕМИ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Випуск 5

Матеріали
Звітної науково-практичної конференції науковців МАУП
“Соціальна практика та теоретико-методологічні
засади модернізації України
(політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)”
м. Київ, МАУП, 30 листопада 2017 р.

Київ
ДП “Видавничий дім “Персонал”
2017

ББК 63.3(4УКР)я43
С76

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом (протокол № 12 від 25.10.17)

Редакційна колегія:
М. Н. Курко (голова), д-р юрид. наук, проф.;
М. Ф. Головатий (заступник голови), д-р політ. наук, проф.;
А. А. Ігнатченко (відповідальний редактор), канд. техн. наук;
І. П. Бідзюра, д-р політ. наук, проф.;
В. М. Воронін, д-р іст. наук;
В. І. Литвиненко, д-р юрид. наук, проф.;
Є. О. Романенко, д-р наук з держ. упр., проф.;
О. Л. Фещенко, канд. екон. наук, доц.;
Л. В. Янюк (виконавчий редактор).

Матеріали подано в авторській редакції.
Відповідальність за зміст та орфографію матеріалів несуть автори.

Проблеми модернізації України : [зб. наук. пр.] / МАУП. — К.: ДП "Видавничий дім "Персонал", 2008 —

С76 Вип. 5: Матеріали звітн. наук.-практ. конф. "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)", 30 листопада 2017 р. / редкол. : М. Н. Курко (голова) [та ін.]. — 2017. — 352 с. : іл. — Бібліогр. у кінці ст.

У пропонованому збірнику подано тези доповідей учасників науково-практичних форумів МАУП, що відбувались у контексті загальноакадемічної Науково-практичної конференції "Соціальна практика та теоретико-методологічні засади модернізації України (політичні, юридичні, економічні та психологічні проблеми)" з проблематики широкого кола аспектів процесу системної модернізації України.

Для науковців, громадсько-політичних діячів, студентів, а також усіх, хто цікавиться розвитком Української держави і світовим досвідом проведення модернізаційних процесів.

ББК 63.3(4УКР)я43

© Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2017
© ДП "Видавничий дім "Персонал", 2017

Алієва-Барановська В. М., Катречко К. С.
Шляхи удосконалення імпортної діяльності суб'єктів господарювання України ... 237

Амбросенко О. П.
Оцінка впливу землекористування на екологічну стабільність агроландшафтів України ... 240

Берестецька Л. М.
Використання нових інформаційних технологій в бізнес-освіті ... 243

Бігдаш В. Д.
Джерела та чинники управління ризиками медичної реформи ... 246

Братусь Г. А., Бабій К. І.
Методологія оцінки ефективності управління бізнесом на ДП ТА "КИЙ АВІА" ... 248

Братусь Г. А.
Застосування міжнародного досвіду у діяльності ринку цінних паперів України ... 251

Головач Н. В.
Реалізація інноваційних підходів до підготовки кадрів в Україні ... 254

Згалат-Лозинська Л. О.
Підходи до удосконалення оплати праці працівників будівельних підприємств ... 257

Дмитренко Т. Л.
Теоретико-методологічні засади управління ризиком в сфері фінансового моніторингу 260

Дорошенко Л. С.
Лізинг як сучасний вид послуг при підборі персоналу ... 263

Дорошенко Л. С., Лапицька Н. І.
Роль аудиту в удосконаленні управління персоналом ... 266

Калина А. В.
Пропозиції щодо регулювання за планового рівня людського розвитку ... 269

Карбовська Л. А., Прокопенко Н. І.
Необхідність та можливість активізації інноваційної діяльності вітчизняних поліграфічних підприємств ... 271

Кобржицький В. В.
Особливості інвестиційної діяльності в туристичному та готельному бізнесі ... 275

Козлова А. І.
Іноземні інвестиції в промисловість України ... 278

Колпаков В. М.
Проблеми методологічного забезпечення модернізації України ... 281

Корінчевська І. А.
Сучасні інноваційні тенденції управління приватним закладом охорони здоров'я в Україні ... 285

Кузнецова А. І.
Підвищення кваліфікації облікових працівників як фактор їх фізичної та психічної адаптації до викликів сучасної глобалізованої економіки та кризових впливів ... 288

Новальська Н. І.
Підготовка фахівців-управлінців для галузі охорони здоров'я в Україні ... 291

Ольшанська О. П., Мороз-Ольшанська Н. В.
Культура як соціально-практичний засіб в процесі модернізації України ... 294

В. М. КОЛПАКОВ
канд. військ. наук, проф. МКА, ННІМЕФ МАУП

ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ЗАБЕСПЕЧЕННЯ МОДЕРНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Поняття проблеми методології. Дослідження разом з іншими видами діяльності спрямоване на створення апарату понять, який би забезпечував правильне представлення світу, необхідне для практичної діяльності. Для того, щоб розвивалося виробництво, треба міняти і трансформувати поняття, і робити це безперервно. "Той, хто розвиває і трансформує поняття — та країна, той народ, та держава — той і виграє історичне змагання" — Г. П. Щедровицький [19, *5*].

Розуміння методології. З'ясуємо, що таке методологія сьогодні. У таблиці наведені визначення методології з найбільш значимих джерел.

Визначення поняття "методологія"

№ пор.	Зміст поняття, джерело	Суть поняття
1	Методологія – вчення про метод, наука про побудову людської діяльності. Традиційно розвиненою галуззю методології є методологія пізнавальної діяльності, методологія науки … у педагогічних працях воно часто тлумачиться абсолютно по-різному, часто-густо не зовсім коректно [8, *495*]	вчення про методи, побудову людської діяльності
2	Поняття "методологія" має два значення: як система певних способів і прийомів, вживаних в тій або іншій сфері діяльності – науці, політиці, мистецтві і т. д. та як вчення про цю систему або як загальна теорія методу, теорія у дії [5, *17*]	система певних способів і прийомів, вчення про цю систему
3	Методологія – розумовий механізм, який строго спираючись на специфічні для методології критерії ("мовні засоби"), забезпечує здійснення типової процедури рефлексії (дослідницькій реконструкції, постановці проблеми, планування, проектування, прогнозування та ін.), що зумовлює невипадкове отримання типового результату рефлексії [1, *122*]	розумовий механізм
4	Методологія – це область діяльності, функцією якої є створення і вдосконалення інтелектуальних засобів організації процесів рефлексій [4, *201–202*]	Діяльність по, вдосконаленню засобів організації процесів рефлексії
5	Методологія – це вчення про організацію діяльності. Таке визначення однозначно детермінує і предмет методології – організація діяльності [14, *20–21*]	вчення про організацію діяльності
6	Методологія – це вчення про розробку методів, займається тим, що створює, відпрацьовує і винаходить деякі шляхи пізнання сфери людської діяльності [6, *7*]	вчення про розробку методів
7	Методологія – це не просто вчення про метод і засоби нашого мислення і діяльності, а форма організації і в цьому сенсі "рамка" усієї мисленнєвоїдіяльності і життєдіяльності людей… включає зразки усіх форм, способів і стилів мислення. [18, *118, 152–153*]	форма організації усієї мисленнєвої діяльності і життєдіяльності людей

Виходячи з аналізу визначень "методологія" (таблиця) можна погодитися з тим, що це поняття не склалося. Приводячи різні визначення, ми переслідуємо мету констатувати відсутність єдиного поняття і хочемо показати вплив методології на діяльність людини по модернізації країни. Виходячи з суджень (табл.) можна фіксувати наявність багатозначності, невизначеності, розпливчатості в предметі методології. У самій методології залишається багато неясного в питаннях про її предмет, статус, функції і так далі [1, *10*].

Усі сучасні методологи показують на зв'язок методології з філософією, управлінням, логікою, психологією, освітою, педагогікою, акмеологією, метааналітикою, стратегічним мисленням, ігромоделюванням і особливо виділяють зв'язок з рефлексією. "Методологія невід'ємна від рефлексії" [4–6, 11, 15, 17, 18]. Якщо аналізувати поняття "рефлексія", то ми дійдемо висновку, зробленого ще Т. де Шарденом, — це феномен, властивий тільки людині [17].Отже, без рефлексії немає людини. Це дозволило С. Кара-Мурза пояснити одну з причин розвалу СРСР — у людей були відключені процеси рефлексії5], а у інтелігенції втрачений розум [9]. Отже, можна фіксувати, що реалізація методологічного забезпечення діяльності по модернізації України багато в чому визначається рефлексією мислення людини. Тут і виникає проблема бо, як показують дослідження, мисленню в нашій системі освіти не вчать [4, 6, 7, 15, 18].

Проблема методологічних підходів до модернізації України. Кожна наука дозволяє пізнати світ через знання свого об'єкту дослідження. Сьогодні переважна більшість дослідників в усіх галузях науки вважають за краще працювати тільки у рамках своїх наукових предметів і на представників інших дисциплін дивляться як на "чужаків", яких слід побоюватися і тримати на розумній відстані, щоб захистити свої наукові предмети від "забруднення" і вульгаризації [18]. Наука взагалі в останні десятиліття в результаті такої спеціалізації і концентрації на своєму предметі зробила ривок в пізнанні певної області реальної дійсності, але втратила цілісність. Сучасні психологи знають тільки психологію людини, фізіологи — тільки його фізіологію і т. д. Це природно, але до тих пір, поки не виникає питання дослідження складних об'єктів. Пояснити це можна виходячи з того, що в сучасній науці використовується натуралістичний підхід, суть якого в диференціації предметів дослідження. Наслідком цього підходу є те, що в кожній області знання існує своя методологія, свої методи дослідження, але коли вимагається досліджувати діяльність в країні вцілому, то цей підхід не дозволяє це зробити. Рекомендується системо діяльніснийпідхід [18], але його реалізація вимагає поліпредметного мислення, методологічного мислення [1–7, 11, 12, 15, 18].

Проблема методології науки. Вирішенню проблеми модернізації не сприяє наявна проблема в методології науки. На початку минулого століття, як стверджують ряд фахівців, сталася заміна гносеології епістемологією [12, *4*], що кваліфіковане П. Фейербендом як "епістемологічний анархізм" [16, *11*]. Методологія науки перестала досліджувати основну проблему гносеології, проблему співвідношення знань і дійсності, і переключилася на аналіз системи знань. Гносеологія перестала займатися проблемою істинності знань, а епістемологіясьогодні досліджує лише структуру знань. Це відірвало науку від дійсності. Наука перестала займатися адекватністю наукових знань реальним явищам [12, *4*] і перетворилася на елемент дезінформації.

Методологічна проблема освіти. Методологічний сервіс потрібний для вирішення проблеми, що склалася в сучасній педагогіці і управлінській практиці. Суть проблеми криється в невідповідності "парадигми знань" вимогам часу. На рисунку показано, що освіта у ВНЗ дає знання, які далеко не усі можуть застосувати на практиці.

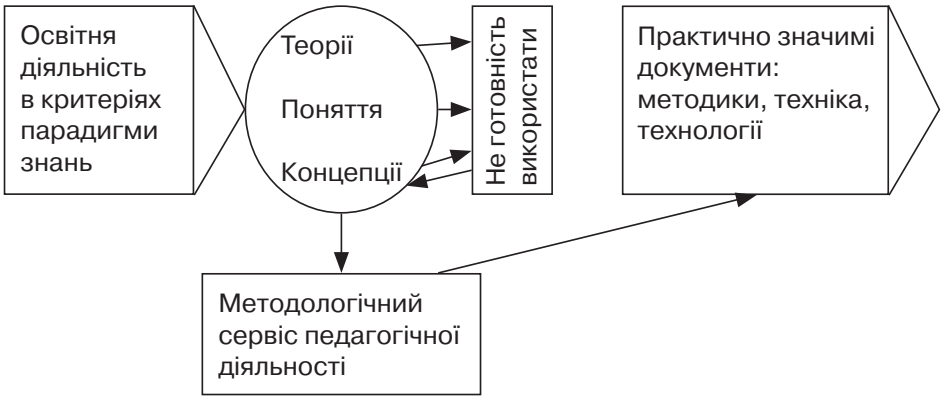

Методологічний сервіс педагогічної діяльності системи освіти

Методологічний сервіс повинен таким людям перетворити ці знання на інструкції, методи, технології і т. п. Проблема в тому, що фахівці системи освіти повинні володіти відповідним понятійним (методологічним) мисленням. Методологічний сервіс — це діяльність викладачів, що мають методологічну підготовку по перетворення знань (концептів, теорій, зрозуміти) на практично значимі документи: методики, програми, технології і т. д. Це діяльність по обслуговуванню процесів діяльності — викладацької, виробничої, управлінської і т. п.

Висновок. Вирішення проблеми методологічного забезпечення модернізації України пов'язані із статусом методології, розумінням її ролі і місця в теорії і практиці, оволодінням культурою мислення, з необхідністю перегляду підходів до розвитку науки, норм пізнання і способів діяльності.

Джерела

1. Аналитический словарь / под ред. Ю. Н. Коптева. — М., 2015. — С. 122.
2. Анисимов О. С. Гегель: мышление и развитие (путь к культуре мышления) / О. С. Анисимов. — М., 2000. — 800 с.
3. Анисимов О. С. Методологический словарь. — 4-е изд. доп. и перераб. — М., 2008. — С. 201–202.
4. Анисимов О. С. Методология: функция, сущность, становление (динамика и связь времен). — М.: ЛМА, 1996. — 380 с.
5. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования. — К.: МАУП, 2004. — С. 17.
6. Громыко Ю. В. Мыследеятельность: курс лекций. — в 3 кн: Кн. 1. Введение в теорию мышления и деятельности. — М.: Пушкинский ин-т, 2005. — 384 с.
7. Давыдов В. В., Лазарев В. С., Неверкович В. С. К проблеме совершеннствования методов подготовки руководителей // Психологический журнал. — 1989. — Т. 10, № 1. — С. 32–41.
8. Енциклопедія освіти. — К.: Юрінком. Інтер, 2008. — С. 495.
9. Кара-Мурза С. Г. Манипуляция сознанием. — М.: Алгоритм, 2000. — 688 с.
10. Кара-Мурза С. Г. Потерянный разум. — М.: Эксмо; Алгоритм, 2007. — 736 с.
11. Лефевр В. А., Адамс-Веббер Дж. Функции быстрой рефлексии в биполярном выборе // Рефлексивные процессы и управление. — 2001. — № 1. — 133 с.
12. Малиновский Л. Г. Модельно-конструктивное мышление / Л. Г. Малиновский; Ин-т проблем передачи информации. — М.: Наука, 2003. — 656 с.
13. Никифоров А. Л. Философия науки: история и методология. — М.: Дом интеллектуальной книги, 1998. — 276 с.
14. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология. — М.: СИНТЕГ, 2007. — С. 20–21.

15. Розин В. М. Методология: становление и современное состояние: учеб. пособие. — М.: Москов. псих. ин-т, 2005. — 414 с.
16. Фейерабенд П. Против метода. Очерк анархистской теории познания // П. Фейерабенд. Избранные труды по методологии науки. — М., 1986. — С. 125–457.
17. Шарден де Пьер Тейяр. Феномен человека. — М.: Наука, 1987. — 240 с.
18. Щедровицкий Г. П. Избранные труды. — М.: Шк. культ. полит., 1995. — 751 с.
19. Щедровицкий Г. П. Психология и методология. Т. 2. — Вып. 1. — М.: Путь, 2004. — 368 с.